

Sygn. akt. I C 980/12

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 09 września 2013 r.

Sąd Okręgowy w Siedlcach Wydział I Cywilny w składzie następującym :

Przewodniczący: SSO Małgorzata Chomiuk

Protokolant: st. sekr. sąd. Iwona Bierkat

po rozpoznaniu w dniu 27 sierpnia 2013 r. w Siedlcach

sprawy z powództwa B. W. (1) i S. S.

przeciwko (...) S.A. z siedzibą w W.

o zadośćuczynienie

I. zasądza od (...) S.A. z siedzibą w W. na rzecz B. W. (1) kwotę 63.000 (sześćdziesiąt trzy tysiące) zł z ustawowymi odsetkami od dnia wydania wyroku do dnia zapłaty,

II. w pozostałej części powództwo B. W. (1) oddała,

III. zasądza od (...) S.A. z siedzibą w W. na rzecz S. S. kwotę 90.000 (dziewięćdziesiąt tysięcy) zł z ustawowymi odsetkami od dnia wydania wyroku do dnia zapłaty,

IV. w pozostałej części powództwo S. S. oddała,

V. wyrokowi nie nadaje rygoru natychmiastowej wykonalności,

VI. zasądza od (...) S.A. z siedzibą w W. na rzecz B. W. (1) kwotę 723,40 zł (siedemset dwadzieścia trzy zł czterdzieści gr) tytułem zwrotu części kosztów procesu,

VII. zasądza od (...) S.A. z siedzibą w W. na rzecz S. S. kwotę 723,40 zł (siedemset dwadzieścia trzy zł czterdzieści gr) tytułem zwrotu części kosztów procesu,

VIII. nakazuje pobrać od (...) S.A. z siedzibą w W. na rzecz Skarbu Państwa kwotę 8.058 zł (osiem tysięcy pięćdziesiąt osiem zł) zł tytułem części nieuiszczonych kosztów sądowych,

IX. odstępuje od obciążania S. S. i B. W. (1) nieuiszczonymi kosztami sądowymi należnymi na rzecz Skarbu Państwa.

I C 980/12

UZASADNIENIE

B. W. (1) wniosła o zasądzenie od (...) Zakładu (...) z siedzibą w W. kwoty 100.000 zł.

W uzasadnieniu swego powództwa wskazała, iż jest to odszkodowanie za zgon ojca, który miał miejsce w dniu 09.11.2003 r. Został on potrącony jako rowerzysta przez samochód, którego kierowca nienależycie obserwował jezdnię i najechał na jadącego w tym samym kierunku rowerzystę E. S. – ojca powódki. Obrażenia jakich doznał ojciec powódki skutkowały jego zgonem na miejscu zdarzenia.

Pismem z dnia 10 stycznia 2013 r powódka B. W. (1) działająca poprzez swego pełnomocnika sprecyzowała swoje powództwo wnosząc o zasądzenie od (...) S.A. z siedzibą w W. kwoty 100.000 zł z ustawowymi odsetkami od dnia wniesienia powództwa do dnia zapłaty, wskazując jednocześnie podstawę prawną swego żądania jako art. 23 i 24 k.c. w związku z art. 448 k.c. W uzasadnieniu swego stanowiska powódka wskazała na silną więź ze swoim ojcem i następstwa jakie spowodowała jego śmierć w jej życiu.

S. S. (2) wniosła o zasądzenie od (...) Zakładu (...) z siedzibą w W. kwoty 150.000 zł.

W uzasadnieniu swego powództwa wskazała, iż jest to odszkodowanie za zgon jej męża E. S., który zmarł w dniu 09.11.2003 r na skutek obrażeń odniesionych w wypadku drogowym.

Pismem z dnia 10 stycznia 2013 r powódka S. S. (2) działająca poprzez swego pełnomocnika sprecyzowała swoje powództwo wnosząc o zasądzenie od pozwanego na jej rzecz kwoty 150.000 zł z ustawowymi odsetkami od dnia wniesienia powództwa do dnia zapłaty, wskazując jednocześnie podstawę prawną swego żądania jako art. 23 i 24 k.c. w związku z art. 448 k.c. W uzasadnieniu swego stanowiska powódka wskazała na silną więź emocjonalną ze zmarłym mężem i tragiczne następstwa jego nagłej śmierci w życiu powódki.

Postanowieniem z dnia 21 stycznia 2013 r Sąd połączył sprawę z powództwa S. S. przeciwko (...) S.A. z siedzibą w W. o zadośćuczynienie ze sprawą z powództwa B. W. (1) przeciwko (...) S.A. z siedzibą w W. o zadośćuczynienie celem łącznego ich rozpoznania.

Pozwany (...) S.A. z siedzibą w W. wniosł o oddalenie powództwa B. W. (1) i powództwa S. S. w całości i zasądzenie od powodów na rzecz pozwanego zwrotu kosztów procesu.

W uzasadnieniu swego stanowiska pozwany wskazał, iż roszczenie obydwu powódek nie jest uzasadnione, ponieważ przepis art. 446 par. 4 k.c. nie obowiązywał w dacie śmierci E. S., a ustawa wprowadzająca ten przepis nie ma zastosowania wstecz. Pozwany uznał co do zasady swoją odpowiedzialność z tytułu umowy ubezpieczenia OC kierującego pojazdem za śmierć E. S. w wypadku spowodowanym przez P. S. i wypłacił powódce B. W. (1) koszty pogrzebu w kwocie 5.150 zł, powódce S. S. (2) odszkodowanie w kwocie 10.000 zł. W ocenie pozwanego powódki nie udowodniły, aby śmierć 70 letniego ojca i męża wywołała u nich poczucie krzywdy większe niż zwykle poczucie żałoby po śmierci osoby bliskiej. Brak jest danych ,aby powódki po śmierci E. S. wymagały pomocy lekarza psychiatry lub psychologa. W szczególności brak jest dowodów potwierdzających istnienie szczególnej więzi pomiędzy powódkami a zmarłych E. S. uzasadniającej zasądzenie zadośćuczynienia w ogóle, a w szczególności w żądanej kwocie. W ocenie pozwanego żądania obydwu powódek są zawyżone. Pozwany przedstawił w swoim uzasadnieniu linię orzeczniczą uzasadniająca jego stanowisko w sprawie o braku podstaw prawnych do uwzględnienia żądań powódek. W ocenie pozwanego brak jest podstaw do przyjęcia, że w ramach udzielonej ochrony ubezpieczeniowej OC posiadacza pojazdu mieści się odpowiedzialność z tytułu naruszenia dóbr osobistych pośrednio poszkodowanego w wypadku komunikacyjnym.

Sąd ustalił, co następuje:

W dniu 09 listopada 2003 na trasie J. - M. miał miejsce wypadek drogowy, w trakcie którego kierujący samochodem osobowym P. S. naruszył zasady bezpieczeństwa w ruchu drogowym w ten sposób, że nienależycie obserwował jezdnię i najechał na jadącego w tym samym kierunku rowerzystę E. S. powodując u niego obrażenia ciała w postaci wieloodłamowego złamania kości sklepienia i podstawy czaszki, stłuczenia tkanki mózgowej, stłuczenia i rozerwania mięszu płucnego, rozerwania opłucnej i tętnicy głównej, złamania żeber, kręgosłupa i dolnej kończyny lewej, które skutkowały jego zgonem na miejscu zdarzenia. Wyrokiem z dnia 19 kwietnia 2004 r Sąd Rejonowy w Sokołowie Podlaskim uznał P. S. za winnego popełnienia czynu wyczerpującego dyspozycję przepisu art. 177 par. 2 k.k. W chwili wypadku E. S. poruszał się rowerem bez wymaganego oświetlenia, a poza tym znajdował się pod wpływem alkoholu. (badania krwi E. S. – akta sprawy IIK 16/04 SR w Sokołowie Podlaskim, akt oskarżenia w sprawie IIK 16/04 SR w Sokołowie Podlaskim, wyrok skazujący w sprawie IIK 16/04 SR w Sokołowie Podlaskim)

W chwili wypadku E. S. miał 70 lat, zamieszkiwał razem z żoną S. S., z którą prowadził wspólne gospodarstwo domowe. W tym samym domu tylko w oddzielnej części mieszkała córka E. i S. małż. S. - B. W. (1) razem ze swoim mężem. Pokrzywdzony był sprawnym, zdrowym mężczyzną. Ciężar utrzymywania domu i organizowania życia rodzinnego spoczywał głównie na E. S.. Mimo swego wieku pomagał córce prowadzić gospodarstwo rolne, które wraz z żoną przekazał jej kilka lat wcześniej. Po śmierci E. S. sytuacja jego żony uległa znacznej zmianie. S. S. (2) nie potrafiła odnaleźć się po śmierci męża. Nagła śmierć męża była dla niej zaskoczeniem, którego się nie spodziewała. Mąż był dla niej najważniejszą osobą w rodzinie. Powódka przyjmowała leki uspokajające, przeciwdepresyjne. Nadal nie może spać, jeść. Problemy emocjonalne związane ze śmiercią męża powiększyły się z uwagi na trudną sytuację materialną powódki. S. S. (2) obecnie żyje w bardzo skromnych warunkach i bardzo oszczędnie, oszczędza energię, aby zminimalizować wysokość opłat, pierze ręcznie, używa najslabszych żarówek, kiedy może nie używa oświetlenia. Powódka utrzymuje się wyłącznie z emerytury w kwocie 800 zł miesięcznie. B. W. (1) jest jedynym dzieckiem S. i E. S.. Obecnie nadal zamieszkuje wraz z matką w jednym domu. Powódka nie ma dzieci. W chwili śmierci ojca pozostawała w związku małżeńskim, który z uwagi na alkoholizm męża był związkiem nieudanym. Powódka pracowała wówczas w gospodarstwie rolnym, gdzie w pracach rolniczych pomagał jej głównie ojciec. On też wspierał córkę w jej problemach małżeńskich. B. W. (1) bardzo przeżyła śmierć swego ojca. Był to dla niej cios, którego się nie spodziewała. Mimo tych trudnych przeżyć związanych ze śmiercią ojca powódka B. W. (1) wkrótce po śmierci ojca potrafiła uruchomić mechanizmy obronne i wykazała się zaradnością, operatywnością i odpowiedzialnością. Samodzielnie zorganizowała pogrzeb, bo stan emocjonalny matki nie pozwalał na skorzystanie z jej pomocy. Powódka zajęła się gospodarstwem rolnym, zaopiekowała się matką. Poradziła sobie z zakończeniem trudnego związku małżeńskiego. Ponieważ z uwagi na stan zdrowia nie mogła samodzielnie prowadzić gospodarstwa rolnego, wdzierżawiła je. Powódka zadbała o uzyskanie dopłat z UE z tytułu prowadzenia gospodarstwa rolnego, wzięła udział w kursie prawa jazdy i po zdanym egzaminie zaczęła prowadzić samochód. (wyjaśnienia powódki S. S. i B. W. (1) podczas rozprawy w dniu 27 sierpnia 2013 r, opinia biegłej psycholog i psychiatry k. 83 – 85, opinia biegłej psycholog k. 90 – 93)

Decyzją z dnia 28.08.2012 r pozwany ubezpieczyciel przyznał S. S. (2) odszkodowanie w kwocie 10.000 zł w związku ze znacznym pogorszeniem się sytuacji życiowej powódki po śmierci jej męża. (decyzja - akta szkodowe, okoliczność bezsporna)

Decyzją z dnia 11.05.2012 r pozwany ubezpieczyciel przyznał na rzecz B. W. (1) odszkodowanie w kwocie 5.650 zł z tytułu poniesienia przez nią kosztów pogrzebu E. S.. (decyzja – akta szkodowe, okoliczność bezsporna)

Sąd zważył, co następuje:

Powódki S. S. (2) i B. W. (1) wniosły o zasądzenie na ich rzecz zadośćuczynienia za krzywdę w postaci naruszenia ich dóbr osobistych spowodowanych śmiercią E. S..

Z uwagi na fakt, iż działanie sprawcy wypadku powodujące śmierć E. S. miało miejsce w 2003 r. powodowie nie mogą dochodzić zadośćuczynienia na podstawie art. 446 § 4 k.c. Przepis ten bowiem wszedł w życie w dniu 3 sierpnia 2008 r., z chwilą wejścia w życie ustawy z dnia 30 maja 2008 r. o zmianie ustawy - Kodeks cywilny oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. 2008 r. Nr 116 poz. 731). Ustawa ta, nie zawiera żadnych szczególnych unormowań intertemporalnych dotyczących przytoczonego przepisu. Tym samym nie można uznać, aby istniały podstawy prawne do stosowania treści tego przepisu z mocą wsteczną. Zgodnie z treścią wyroku Sądu Najwyższego - Izba Cywilna z dnia 10 listopada 2010 r. (II CSK 248/2010, LexPolonica nr 2497390, OSNC 2011/B poz. 44) najbliższym członkom rodziny zmarłego nie przysługuje roszczenie o zadośćuczynienie pieniężne za doznaną krzywdę na podstawie art. 446 § 4 k.c., gdy śmierć nastąpiła na skutek deliktu przed dniem 3 sierpnia 2008 r.

Za zasadne zatem uznać należy stanowisko powódek, iż podstawę ich roszczenia stanowić może art. 24 k.c. w zw. z art. 448 k.c. Katalog dóbr osobistych, określonych w art. 23 k.c., ma charakter otwarty. Przepis ten wymienia dobra osobiste człowieka pozostające pod ochroną prawa cywilnego w sposób przykładowy, uwzględniając te dobra, które w praktyce mogą być najczęściej przedmiotem naruszeń. Przedmiot ochrony oparty na podstawie art. 23 i 24 k.c. jest jednak znacznie szerszy. Należy uznać, że ochronie podlegają wszelkie dobra osobiste rozumiane

jako wartości niematerialne związane z istnieniem i funkcjonowaniem podmiotów prawa cywilnego, które w życiu społecznym uznaje się za doniosłe i zasługujące z tego względu na ochronę. Rodzina jako związek najbliższych osób, które łączy szczególna więź, podlega ochronie prawa. Dotyczy to odpowiednio ochrony prawa do życia rodzinnego obejmującego istnienie różnego rodzaju więzi rodzinnych. Więzy rodzinna odgrywa doniosłą rolę, zapewniając członkom rodziny m.in. poczucie stabilności, wzajemne wsparcie obejmujące sferę materialną i niematerialną oraz gwarantuje wzajemną pomoc w codziennych sprawach. Należy zatem przyjąć, że prawo do życia rodzinnego i utrzymania tego rodzaju więzi stanowi dobro osobiste członków rodziny i podlega ochronie na podstawie art. 23 i 24 k.c. Spowodowanie śmierci osoby bliskiej może zatem stanowić naruszenie dóbr osobistych członków jej rodziny i uzasadniać przyznanie im zadośćuczynienia na podstawie art. 448 k.c. (uzasadnienie wyroku Sądu Najwyższego - Izba Cywilna z dnia 14 stycznia 2010 r. IV CSK 307/2009 LexPolonica nr 2371235, OSNC 2010/C poz. 91, OSP 2011/2 poz. 15). Również w uchwale z dnia 22 października 2010 r. III CZP 76/2010 (OSNC 2011/B poz. 42) Sąd Najwyższy, analizując skutki dodania § 4 do art. 446 k.c. uznał, że wzmacnia on pozycję najbliższego członka rodziny, jednak nie wyklucza stosowania także art. 448 k.c., przy czym na podstawie art. 448 k.c. zadośćuczynienie pieniężne przysługuje najbliższemu członkowi rodziny za doznaną krzywdę także wtedy, gdy śmierć nastąpiła na skutek deliktu przed dniem 3 sierpnia 2008 r.

W przedmiotowej sprawie sprawca wypadku drogowego posiadał ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych w pozwanym zakładzie ubezpieczeń, co jest okolicznością bezsporną w przedmiotowej sprawie. Art. 98.

1.

Przepis art. 34 ust. 1 ustawy z dnia 22 maja 2003 r o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych wskazuje, iż z ubezpieczenia o odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych przysługuje odszkodowanie, jeżeli posiadacz lub kierujący pojazdem są obowiązani do odszkodowania za wyrządzoną szkodę w związku z ruchem tego pojazdu będącą następstwem śmierci, uszkodzenia ciała, rozstroju zdrowia, utraty, zniszczenia lub uszkodzenia mienia. Pojęcie szkody w polskim prawie cywilnym obejmuje zarówno szkodę majątkową sensu stricto, jak i szkodę niemajątkową w postaci krzywdy. W relacji do tak określonego zakresu szkody powstaje obowiązek jej naprawienia, poprzez odszkodowanie obejmujące tak odszkodowanie sensu stricto, jak i zadośćuczynienie pieniężne za doznaną krzywdę. Ponadto stosownie do art. 35 ww. ustawy ubezpieczeniem OC objęta jest odpowiedzialność cywilna każdej osoby, która kierując pojazdem mechanicznym wyrzuciła szkodę w związku z ruchem tego pojazdu. Przy czym odpowiedzialność cywilna obejmuje także, obowiązek naprawienia krzywdy, jeżeli wynika ona z ruchu pojazdu mechanicznego. Obowiązek naprawienia szkody w tym krzywdy w powyższym zakresie ma charakter zupełny, poprzez zapłatę odszkodowania lub odpowiedniej kwoty z tytułu zadośćuczynienia. W tym miejscu przywołać należy uchwałę Sądu Najwyższego - Izba Cywilna z dnia 20 grudnia 2012 r. (III CZP 93/2012, LexPolonica nr 4492033), w której wskazano, iż artykuł 34 ust. 1 ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych - w brzmieniu sprzed dnia 11 lutego 2012 r. - nie wyłączał z zakresu ochrony ubezpieczeniowej zadośćuczynienia za krzywdę osoby, wobec której ubezpieczony ponosił odpowiedzialność na podstawie art. 448 k.c. Zadośćuczynienie przyznawane na podstawie art. 448 k.c. kompensuje bowiem szkodę niemajątkową (krzywdę), której w związku ze śmiercią spowodowaną ruchem pojazdu mechanicznego doznają osoby najbliższe zmarłego na skutek naruszenia ich własnego dobra osobistego w postaci prawa do więzi rodzinnej. Powyższe jak wynika z uzasadnienia ww. uchwały oraz uchwały Sądu Najwyższego - Izba Cywilna z dnia 7 listopada 2012 r. (III CZP 67/2012, LexPolonica nr 4001090) ma także zastosowanie do przepisu § 10 rozporządzenia Ministra Finansów_@ (...)_@_ z dnia 24 marca 2000 r. w sprawie ogólnych warunków obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych za szkody powstałe w związku z ruchem tych pojazdów. Wskazuje on, iż z ubezpieczenia OC przysługuje odszkodowanie, jeżeli posiadacz lub kierujący pojazdem są zobowiązani do odszkodowania za wyrządzoną w związku z ruchem tego pojazdu szkodę, której następstwem jest śmierć, uszkodzenie ciała, rozstrój zdrowia bądź też utrata, zniszczenie lub uszkodzenie mienia. Rozporządzenie to obowiązywało w dacie wypadku, utraciło moc dnia 1 stycznia 2004 r. w związku z art. 256 ustawy z dnia 22 maja 2003

r. o działalności ubezpieczeniowej. Mając na uwadze powyższe uznać należy, iż pozwany ponosi odpowiedzialność za skutki wypadku drogowego objęte przedmiotowym pozwem.

Przesłanką odpowiedzialności przewidzianej w art. 448 k.c. jest bezprawne i zawinione działanie sprawcy naruszenia dobra osobistego (wyrok Sądu Najwyższego - Izba Cywilna z dnia 12 grudnia 2002 r. V CKN 1581/2000 LexPolonica nr 361049)

Przyjęcie takiego stanowiska oznacza, że podstawą zasądzenia odpowiedniej sumy zadośćuczynienia będzie każde zawinione działanie sprawcy, a więc zarówno w wypadku winy umyślnej, jak i winy nieumyślnej. W przedmiotowej sprawie sprawca wypadku został prawomocnie skazany za popełnienie czynu określonego w treści art. 177 par. 2 k.k. Tym samym zachowanie kierowcy pojazdu, który spowodował wypadek drogowy niewątpliwie było bezprawne i zawinione.

W ocenie Sądu wszystkie te okoliczności uzasadniają żądanie powódek, co do zasady. Z przeprowadzonego postępowania dowodowego w sprawie jednoznacznie wynika, iż obydwie powódki były związane z E. S.. Rodzina w zasadzie składała się z trzech osób: S. S., E. S. i B. W. (1). Wszyscy mieszkali w jednym domu, mimo, iż córka prowadziła oddzielne gospodarstwo domowe. Wspólnie prowadzili gospodarstwo rolne.

S. S. (2) – żona E. S. bardzo przeżyła śmierć męża. Stanowiła ona dla niej zaskoczenie. Mąż nie chorował, był sprawny pod względem fizycznym, był głową rodziny, dbał o codzienne sprawy rodziny. Powódka z uwagi na zły stan emocjonalny po śmierci męża przez kilka lat nieregularnie przyjmowała leki nasenne i przeciwłękowe. Strata męża dotknęła powódkę tak pod względem emocjonalnym jak i finansowym, pojawiły się bowiem problemy i smutnienia, których nie doświadczała wcześniej. Jak wynika z opinii biegłych psychologa i psychiatry rozmiar cierpienia psychicznego powódki był znaczny, jednak typowy dla przeżyć osoby będącej w bliskim związku uczuciowym ze zmarłym. Ponieważ możliwości adaptacyjne powódki po śmierci męża były i nadal są osłabione, a ponadto pojawiły się problemy bytowe, dotąd nie pogodziła się ona w pełni ze stratą najważniejszej dla niej osoby w rodzinie. Mimo to powódka jest prawidłowo przystosowana w swoim środowisku, obecnie nie wymaga leczenia psychiatrycznego ani opieki psychologicznej. Powyższe wnioski opinii biegłych psychologa i psychiatry znajdują potwierdzenie w treści wyjaśnień powódek oraz dokumentacji lekarskiej dołączonej do akt sprawy. Mając zatem na uwadze powyższe Sąd uznał, iż adekwatną kwotą zadośćuczynia za krzywdę odniesioną przez S. S. na skutek śmierci męża będzie zadośćuczynienie w kwocie 100.000 zł. W ocenie Sądu powódka nie wykazała, aby rozmiar jej cierpienia był na tyle znaczny, iż zasadnym byłoby zasądzenie na jej rzecz z tego tytułu kwoty 150.000 zł.

Również B. W. (1) była związana emocjonalnie ze swoim ojcem – E. S.. Z uwagi na trudny związek małżeński z mężem alkoholikiem, powódka w dużej mierze zdana była na pomoc i wsparcie ojca, zwłaszcza w prowadzeniu gospodarstwa rolnego. Również ona nie spodziewała się śmierci ojca, który był zdrowym, sprawnym i aktywnym życiowo mężczyzną. Jak wynika z opinii biegłego psychologa po śmierci ojca powódka przeżywała żalobę ze wszystkimi jej stadiami, takimi jak otępienie, tęsknota, żal, dezorganizacja i rozpacz, a następnie reorganizacja. Rozmiar doznanych przez nią cierpienia w następstwie śmierci ojca był typowy dla sytuacji straty osoby najbliższej i nie wskazuje na to, aby żaloba miała u niej charakter przedłużony. Dzięki wysokim możliwościom adaptacyjnym powódka systematycznie radziła sobie ze zmianą jakiej doznała, organizowała życie swoje i matki, stała się oporową rodziną. Powódka samodzielnie zorganizowała pogrzeb ojca, kontrolowała sprawy urzędowe, zadbała o przyznanie dotacji z UE, zakończyła trudny dla niej związek małżeński, zdała egzamin i uzyskała prawo jazdy. Z uwagi na zły stan zdrowia uniemożliwiający jej samodzielne prowadzenie gospodarstwa rolnego, wydzierżawiła je, zapewniając sobie z tego tytułu stały dochód. Obecnie powódka funkcjonuje już dość dobrze, jest prawidłowo przystosowana w swoim środowisku, nie ujawnia objawów poważniejszych zaburzeń poznawczych, emocjonalnych, społecznych. Powyższe wnioski zawarte w treści opinii biegłej psycholog znajdują potwierdzenie w treści wyjaśnień powódek. Mając na uwadze powyższe Sąd uznał, iż rozmiar cierpienia powódki B. W. (2) nie uzasadnia przyznania jej zadośćuczynienia za krzywdę spowodowaną śmiercią ojca w rozmiarze dochodzonym pozwem. Zdaniem Sądu kwota 70.000 zł jest adekwatna do wykazanych w tej sprawie cierpienia powódki. Niewątpliwie po śmierci E. S. w nowej sytuacji rodzinnej lepiej odnalazła się B. W. (1), niż jej matka

S. S. (2), która do chwili obecnej nie pogodziła się ze stratą męża. Tym samym zasadnym było zróżnicowanie kwot zadośćuczynienia na rzecz każdej z powódek.

W tym miejscu wskazać należy, iż utrata ojca czy męża – najbliższych członków rodziny nie podlega żadnej wycenie. Nie ma żadnych mierników, które pozwoliłyby ocenić wartość cierpień osób najbliższych. Zwłaszcza w sytuacji kiedy ta śmierć jest nagła, nieprzewidziana, spowodowana wyłącznie działaniem osoby drugiej. Krzywdy i cierpienia osób najbliższych nie można przeliczyć na żadną wartość pieniężną. Tym samym zadośćuczynienie za taką krzywdę jest tylko pewnym surogatem, bo nie da się tej krzywdy inaczej naprawić. Życie ludzkie jest bezcenne. Tym samym zadośćuczynienie za krzywdę w postaci pozbawienia życia osoby najbliższej dla powódek nie może być niskie, bo doprowadziłoby do deprecjacji wartości życia ludzkiego. Zadośćuczynienie ma bowiem przede wszystkim charakter kompensacyjny i tym samym jego wysokość musi przedstawiać jakąś ekonomicznie odczuwalną wartość. W wyroku z dnia 3 czerwca 2011 Sąd Najwyższy stwierdził, iż skromny poziom życia danego środowiska czy danej rodziny nie może mieć znaczenia podczas ustalania wysokości zadośćuczynienia za cierpienie spowodowane śmiercią bliskiej osoby. (Wyrok Sądu Najwyższego, III CSK 279/2010, LexPolonica nr 2615917). Tym samym uznać należy, iż wysokość należnego zadośćuczynienia nie może mieć związku z sytuacją materialną strony powodowej. Zdaniem Sądu wskazane wyżej kwoty zadośćuczynienia dla każdej z powódek spełnią swoje zadanie jako kompensacja poniesionej przez nich krzywdy.

Ustalając wysokość zadośćuczynienia Sąd przyjął 10 % stopień przyczynienia się pokrzywdzonego E. S. do skutków wypadku. Jak wynika z ustaleń dokonanych w postępowaniu karnym, które nie zostały obalone w toku przedmiotowej sprawy, E. S. w chwili wypadku poruszał się nieoświetlonym rowerem, w porze wieczornej, która utrudniała zauważenie go przez kierującego samochodem osobowym. Poza tym w chwili wypadku pokrzywdzony kierował rowerem będąc pod wpływem alkoholu, co wynika ze znajdującego się w aktach sprawy karnej badania krwi pokrzywdzonego. Te okoliczności w ocenie Sądu uzasadniają uznanie, iż E. S. opisanym wyżej zachowaniem przyczynił się do skutków wypadku.

Po uwzględnieniu 10% stopnia przyczynienia się pokrzywdzonego do skutków wypadku Sąd uwzględnił powództwo B. W. (2) w wysokości 63.000 zł, zaś S. S. w wysokości 90.000 zł.

Odsetki ustawowe od ustalonych kwot zadośćuczynienia Sąd zasądził od dnia wydania wyroku w przedmiotowej sprawie. Zasadność i wysokość roszczenia były pomiędzy stronami sporne. Dopiero w toku postępowania dowodowego poczynione zostały ustalenia dotyczące rozmiaru krzywdy powodów. Ustalając początek biegu należnych odsetek w przedmiotowej sprawie Sąd miał na uwadze wyrok Sądu Najwyższego - Izba Cywilna z dnia 4 września 1998 r. (II CKN 875/97, LexPolonica nr 405159), gdyż wysokości zadośćuczynienia z uwagi na istniejący pomiędzy stronami spór była ustalana według stanu rzeczy istniejącego w chwili zamknięcia rozprawy, przy waloryzacyjnym charakterze odsetek.

W przedmiotowej sprawie brak było również przesłanek uzasadniających nadanie z urzędu wyrokowi rygoru natychmiastowej wykonalności, a powódki nie wskazały żadnego uzasadnienia swego żądania w tym zakresie.

Mając na uwadze powyższe Sąd orzekł jak w wyroku. Z uwagi na częściowe uwzględnienie roszczeń powodów Sąd na podstawie art. 100 k.p.c. stosunkowo rozdzielił pomiędzy stronami koszty procesu. Ponieważ żądanie powódek zostało uwzględnione w 0,6 części, pozwany obowiązany był do zwrotu na ich rzecz taką część poniesionych przez każdą z powódek kosztów procesu. Koszty poniesione przez każdą z powódek to koszty zastępstwa procesowego zgodne z par. 6 pkt. 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu. Koszty procesu poniesione przez pozwanego to koszty zastępstwa procesowego zgodne z par. 6 pkt. 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu. Ponieważ powództwo nie zostało uwzględnione w 0,4 części, w tym zakresie koszty procesu przypadające na pozwanego powinny zostać zwrócone przez powodów. Po wzajemnym obrachunku tych kwot Sąd zasądził od

pozwanego na rzecz każdego z powodów zwrot kwoty 723,40 zł tytułem zwrotu kosztów procesu. Jednocześnie Sąd obciążył pozwanego w przypadającej na niego części obowiązkiem zapłaty na rzecz Skarbu Państwa nieuiszczonych w toku postępowania kosztów sądowych w postaci nieuiszczonej części opłaty od pozwu oraz kosztów opinii biegłego. Jednocześnie Sąd odstąpił od obciążania powódek nieuiszczonymi kosztami sądowymi w części na nie przypadającej z uwagi na ich trudną sytuację materialną.